

Fra arkivet: 1998

Aldring og eldre

Større endringer i befolkningens alderssammensetning vil stille det offentlige overfor en rekke nye og utfordrende oppgaver. For eksempel vil den alminnelige folkehelsen påvirkes – ikke bare når det gjelder total sykkelighet, men også mht. sykdomsmønster. Dette vil i sin tur ha konsekvenser for planlegging og organisering av helsetjenester, for utdanning av helsepersonell og for størrelsen på helse- og sosialbudsjetter. Kort sagt: for hele vår samfunnsøkonomi.

Samtidig er det viktig å ha in mente at vi aldri tidligere har hatt så mange fysisk og mentalt funksjonsfriske eldre som nå. De fleste eldre klarer seg selv uten eller med minimal hjelp fra det offentlige. Mange er produktive innenfor sine særlige kompetanseområder i mange år etter oppnådd pensjonsalder. (...) Bildet av stokken og gebisset – det ensidige og krumbøyde eldrebildet – må derfor ikke bare nyanseres, men langt på vei erstattes med ny viten om alderdommens muligheter og ressurser. Et sitat fra den danske forfatteren Jørgen Knudsen kan illustrere noe av det vi her sikter til. I en åpenhjertig kronikk med tittel *Alderdommen er bagtalt* («Politiken», 09.08.97) sier han blant annet:

«For mig har det at blive gammel været en glædelig overraskelse. Bævegelsen har ikke været den frygtede bevægelse fra kondiløb mot hofteoperation, fra styrke mot svagheit, men helt modsat en bevægelse fra tvang til frihed. En glad, en frigjørende bevægelse fra utilstrækkelighed og meningsløse magtkampe, fra præstation og prestige til glæde og skamløs nydelse. (...) Samtidig har det været en bevægelse fra forventning om trist uundgåelig fysisk, erotisk og psykisk nedtur til en oplevelse af en tindrende Indian summer.»

Men alderdommen er selvfølgelig heller ikke bare en dans på roser, eller en livsfase som arter seg likt for alle. Fornektelse av alderdommens mer tragiske realiteter er dårlig problemløsning, både på individ- og samfunnsnivå. Et ensidig glansbilde er like lite representativt som et bilde hvor bare den krumbøyde trer frem.

Fra Geir Høstmark Nielsen og Inger Hilde Nordhus' redaksjonelt til temanummeret «Eldrepsykologi», august 1998